NORAKSTS
Lieta Nr.A420808810
Lietvedības Nr.A01103-12/12

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

S P R I E D U M S

LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rīgā, 2012.gada 12.novembrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnesis Dz.Melbārdis,

piedaloties pieteicējas SIA *„/Nosaukums/”* pārstāvim *N.N.* un valsts akciju sabiedrības „Latvijas Valsts meži” pilnvarotajai pārstāvei *I.P.*,

2012.gada 18.aprīlī Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu sakarā ar SIA *„/Nosaukums/”* pieteikumu, kurā lūgts atzīt par prettiesisku un spēkā neesošu Valsts meža dienesta ģenerāldirektora 2010.gada 19.oktobra lēmumu Nr.1-20/Pjur-88 daļā, ar kuru atstāts negrozīts 2010.gada 16.augusta Valsts meža dienesta Dienvidlatgales virsmežniecības lēmums 1-10/585 par apliecinājuma neizsniegšanu koku ciršanai kailcirtē īpašumā *„/Nosaukums/” /pagasts/*, kadastra Nr. */kadastra numurs/*, meža izveidotajās cirsmās Nr.1 (*/kvartāls/ /numurs/*, */numurs/*, */numurs/*nogabalos), Nr.2 (*/kvartāls/ /numurs/* un */numurs/* nogabalos), Nr.5 (*/kvartāls/ /numurs/*, */numurs/*, */numurs/*, */numurs/* un */numurs/* nogabalos), Nr.6 (*/kvartāls/ /numurs/* un */numurs/* nogabalos), Nr.9 (*/kvartāls/ /numurs/* un */numurs/* nogabalos).

Aprakstošā daļa

[1] 2010.gada 22.novembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts SIA *„/Nosaukums/”* (turpmāk – Pieteicēja) pieteikums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, uzliekot pienākumu Valsts meža dienestam (turpmāk tekstā – VMD) izsniegt apliecinājumus koku ciršanai kailcirtē, vienlaicīgi atceļot Valsts meža dienesta ģenerāldirektora 2010.gada 19.oktobra lēmumu Nr.1-20/Pjur-88 (turpmāk – Lēmums), daļā, ar kuru atstāts negrozīts 2010.gada 16.augusta Valsts meža dienesta Dienvidlatgales virsmežniecības lēmums 1-10/585.

[2] No lietas materiāliem izriet:

[2.1] 2010.gada 27.maijā pieteicēja Grīvas mežniecībā iesniedza pieteikumus koku ciršanai kailcirtē īpašuma *„/Nosaukums/”, /pagasts/,* kadastra Nr*./kadastra numurs/* meža izveidotajās cirsmās Nr.1- Nr.15.

[2.2] 2010.gada 15.jūnijā Grīvas mežniecības mežzinis *A.F.* ar lēmumu Nr.3-13/173 atteica pieteicējai izsniegt apliecinājumu koku ciršanai *(lietas 7.lapa).*

[2.3] 2010.gada 14.jūlijā pieteicēja apstrīdēja 2010.gada *A.F.* lēmumu Nr.3-13/173 Dienvidlatgales virsmežniecībai daļā par atteikumu izsniegt apliecinājumu koku ciršanai meža izveidotajās cirsmās Nr.1, Nr.2, Nr.5, Nr.6, Nr.8, Nr.9 *(lietas 8.-9.lapa).*

[2.4] 2010.gada 16.augustā Dienvidlatgales virsmežniecība pieņēma lēmumu Nr.1-10/585 (turpmāk – Sākotnējs lēmums), ar kuru tika atteikts izsniegt pieteicējai apliecinājumu koku ciršanai meža izveidotajās cirsmās Nr.1, Nr.2, Nr.5, Nr.6, Nr.8, Nr.9 *(lietas 10.-12.lapa).*

[2.5] 2010.gada 17.septembrī pieteicēja apstrīdēja Sākotnējo lēmumu VMD ģenerāldirektoram *(lietas 15.-17.lapa).*

[2.6] 2010.gada 19.oktobrī VMD ģenerāldirektors pieņēma Lēmumu *(lietas 18.-21.lapa)*, ar kuru konstatēja, ka īpašums *„/Nosaukums/”* atrodas aizsargājamā ainavu apvidū „Augšzeme”. Saskaņā ar Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumu Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” 33.3. punktu ainavu apvidos aizliegts veikt kailcirti dumbrājā un liekņas meža augšanas apstākļu tipa egļu un melnalkšņu audzēs.

Lēmumā secināts, ka Sākotnējais lēmums ir atstājams negrozīts daļā par koku ciršanas kailcirtē aizliegumu īpašumā *„/Nosaukums/” /pagasts/*, kadastra Nr. */kadastra numurs/*, meža izveidotajās cirsmās Nr.1, Nr.2, Nr.5, Nr.6, Nr.9.

[3] Uzskatot pieņemto Lēmumu par nepamatotu, pieteicēja iesniedza pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā. Pieteicēja norāda šādus argumentus.

[3.1] Lēmumā nav izvērtētas īpašuma *„/Nosaukums/”* reljefa īpatnības, proti, objekta ūdensteces ir nepastāvīgas, un tām ir tikai sezonāls raksturs. Lēmumā nav izvērtēts ūdensteču veidošanās raksturs un vai tās ir atbilstošas Ūdens apsaimniekošanas likuma prasībām.

[3.2] Nav zināms, uz kāda tiesiska pamata atbildētājs secina, ka īpašuma *„/Nosaukums/”* izveidotajās cirsmās atrodas strauti, nevis, piemēram, ūdensteces, kas veidojas lietus ūdeņu notecēšanas rezultātā.

[3.3] No VMD lēmumiem secināms, ka nav pārbaudīts */pagasts/* spēkā esošais teritorijas plānojums un lēmumos nav norādes uz to, ka īpašumam *„/Nosaukums/” /pagasts/* teritorijas plānojumā būtu noteiktas strautu aizsargjoslas. Lēmumu pieņēmēji patvaļīgi pieņem, ka dabā ap konstatētajām ūdenstecēm ir aizsargjoslas, kurās piemērojami Aizsargjoslu likuma 37.panta pirmās daļas 3.punktā noteikti mežsaimnieciskās darbības ierobežojumi.

[3.4] Nekāda ūdenstece un ar to saistīti darbības ierobežojumi nebija reģistrēti Meža valsts reģistrā, nekādi aprobežojumi saistībā ar strautiem nekustamajam īpašumam *„/Nosaukums/”* nav arī reģistrēti nedz zemesgrāmatā, nedz zemes robežu plānā.

[4] VMD 2010.gada 15.decembra rakstveida paskaidrojumā uztur Lēmumā minētos argumentus un uzskata, ka pieteicēja sūdzība ir nepamatota un noraidāma. VMD papildus norāda sekojošo.

[4.1] 2010.gada 11.augustā ir veikta pārbaude dabā, kuras rezultātā konstatēts, ka attiecīgās ūdensteces ir strauti. Arī 2010.gada 29.septembrī ir veikta pārbaude ar pieteicējas pārstāvja piedalīšanos, Sākotnējā lēmumā ir ietverts detalizēts konstatēto ūdensteču apraksts, kas norāda uz to, ka tie ir strauti.

[4.2] Ministru kabineta 2004.gada 16.novembra noteikumu Nr.945 „Valsts meža dienesta nolikums" 3.4.punkts paredz, ka VMD uzdevumu izsniegt normatīvajos aktos noteiktās atļaujas, apliecības, licences, apliecinājumus un citus dokumentus, savukārt no šī deleģējuma izriet pienākums nodrošināt, lai administratīvie akti būtu tiesiski un pamatoti, kas ietver sevī arī izvērtējumu par ūdenstecēm un to aizsargjoslām plānotajās cirsmās.

[4.3] VMD uzskata, ka attiecīgajā situācijā primāra ir pārbaude dabā, kuras rezultātā iespējams labot dažādos reģistros konstatētās nepilnības, un apstāklis, ka strauti nav atspoguļoti zemesgrāmatā un zemes robežu plānā, neatceļ pienākumu ievērot Aizsargjoslu likumā noteiktos aprobežojumus.

[5] Tiesas sēdē pieteicējas pilnvarotais pārstāvis iesniedza pieteikuma grozījumus, kuros lūgts atzīt par prettiesisku un spēkā neesošu Valsts meža dienesta ģenerāldirektora 2010.gada 19.oktobra lēmumu Nr.1-20/Pjur-88 daļā, ar kuru atstāts negrozīts 2010.gada 16.augusta Valsts meža dienesta Dienvidlatgales virsmežniecības lēmums 1-10/585 par apliecinājuma neizsniegšanu koku ciršanai kailcirtē īpašumā *„/Nosaukums/" /pagasts/*, kadastra Nr. */kadastra numurs/*, meža izveidotajās cirsmās Nr.1 (*/kvartāls/ /numurs/*, */numurs/*, */numurs/*nogabalos), Nr.2 (*/kvartāls/ /numurs/* un */numurs/* nogabalos), Nr.5 (*/kvartāls/ /numurs/*, */numurs/*, */numurs/*, */numurs/* un */numurs/* nogabalos), Nr.6 (*/kvartāls/ /numurs/* un */numurs/* nogabalos), Nr.9 (*/kvartāls/ /numurs/* un */numurs/* nogabalos), norādot, ka Lēmuma atzīšana par spēkā neesošu esot nepieciešama iespējamā atlīdzinājuma pieprasīšanai. Prasījumu pieteicējas pilnvarotais pārstāvis uzturēja uz pieteikumā minētajiem argumentiem.

Valsts meža dienesta pārstāve sūdzību neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un paskaidrojumos norādītajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, pārbaudot lietas materiālus un noklausoties administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus, atzīst, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

[7] Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 103.pantā noteikts tiesas pienākums, izskatot administratīvo lietu, pārbaudīt iestādes izdota administratīvā akta tiesiskumu un lietderības apsvērumus iestādes rīcības brīvības ietvaros. Administratīvā akta tiesiskums tiek vērtēts, pārbaudot, vai iestāde, to izdodot, rīkojusies saskaņā ar materiālajām un procesuālajām normām. Lietderības apsvērumi tiek vērtēti, pārbaudot, vai administratīvais akts izdots pamatoti un vai tas pārlieku neierobežo personas intereses, samērojot tās ar sabiedrības interešu aizsardzību.

[8] Izvērtējot lietas materiālus, tiesa konstatē šādus faktus.

[8.1] Pamatojoties uz 2005.gada 11.novembra pirkuma līgumu, pieteicēja ir iegādājusies savā īpašumā nekustamo īpašumu *„/Nosaukums/" /pagasts/*, kadastra Nr. */kadastra numurs/*.

[8.2] 2006.gada 13.septembrī pieteicēja ir lūgusi SIA *„/Nosaukums 2/"* dot slēdzienu par īpašuma *„/Nosaukums/"* esošajiem strautiem un to atrašanas vietu *(lietas 28.lapa)*.

[8.3] 2006. gadā SIA *„/Nosaukums 2/”* ir sastādījusi atzinumu par īpašuma *„/Nosaukums/”* zemes gabalā esošajām ūdenstecēm *(lietas 25.-36.lapa)*.

[8.4] 2010.gada 27.maijā pieteicēja Grīvas mežniecībā iesniedza pieteikumus koku ciršanai kailcirtē īpašuma *„/Nosaukums/”*, */pagasts/*, kad. Nr.*/kadastra numurs/* meža izveidotajās cirsmās Nr.1- Nr.15.

[8.5] 2010.gada 4.jūnijā mežsargs *E.R.* ir sastādījis ziņojumu par to, ka atsevišķās Pieteicējas norādītajās cirsmās ir tikuši konstatēti strauti *(lietas 45.lapa)*.

[8.6] 2010.gada 15.jūnijā Grīvas mežniecības mežzinis *A.F.* pieņēma lēmumu Nr.3-13/173, ar kuru atteica pieteicējai izsniegt apliecinājumu koku ciršanai īpašumā *„/Nosaukums/”* meža izveidotajās cirsmās *(lietas 7.lapa)*.

[8.7] Ar Lēmumu ir atteikts Pieteicējai izsniegt apliecinājumus koku ciršanai kailcirtē īpašumā *„/Nosaukums/” /pagasts/*, kadastra Nr. */kadastra numurs/*, meža izveidotajās cirsmās Nr.1, Nr.2, Nr.5, Nr.6, Nr.9.

[9] Tiesa konstatē, pieteicēja Grīvas mežniecībā iesniegusi pieteikumu ar nolūku saņemt labvēlīgu administratīvo aktu – koku ciršanas apliecinājumu, kas ļautu koku ciršanu kailcirtē īpašumā *„/Nosaukums/” /pagasts/*, kadastra Nr. */kadastra numurs/*, meža izveidotajās cirsmās Nr.1, Nr.2, Nr.5, Nr.6, Nr.9, bet apliecinājuma izdošana ir tikusi atteikta.

Tā kā pieteicēja vairs nav īpašuma *„/Nosaukums/” /pagasts/*, kadastra Nr. */kadastra numurs/*, īpašniece, bet atteikums izsniegt koku ciršanas apliecinājumu (turpmāk – apliecinājums), ir bijis pieteicējai kā adresātam nelabvēlīgs administratīvais akts, nav pamata vērtēt labvēlīga administratīvā akta izdošanas priekšnosacījumus, bet jāizvērtē pieteicējai nelabvēlīga administratīvā akta izdošanas tiesiskums.

Tādējādi tiesa secina, ka šajā lietā jāpārbauda, vai Pieteicējai bija tiesības saņemt apliecinājumu un vai Pieteicējai pamatoti atteikts šādu apliecinājumu izsniegt.

[10] Lietā nav strīda par to, ka Pieteicējai kā meža zemes īpašniecei bija tiesības veikt normatīvajos aktos noteiktu saimniecisku darbību meža apsaimniekošanā, cita starpā veikt arī meža kailcirti, attiecīgi saņemot normatīvajos aktos noteiktu atļauju (apliecinājumu).

Meža likuma 12. panta pirmajā daļā ir noteikts, ka, lai uzsāktu koku ciršanu mežā, nepieciešams apliecinājums, bet šī likuma 1. panta 2. punkts noteic, ka apliecinājums ir Valsts meža dienesta izsniegts dokuments, kas apliecina konkrētas plānotās darbības likumību un ir uzskatāms par šīs darbības atļauju.

Minētais nozīmē, ka VMD kompetencē ir attiecīga apliecinājuma izdošana, par ko lietā nepastāv strīds.

Izvērtējot lietas apstākļus, kā arī Pieteicējas paskaidrojumus, tiesa konstatē, ka lietā, pirmkārt, ir strīds par to, vai VMD kompetencē ietilpst vērtēt ar dabas aizsardzību un aizsargjoslām saistītus jautājumus, vai VMD kompetencē ir noteikt konkrētu ūdensteci tās atbilstību strauta definīcijai, vai VMD pareizi ir noteicis, ka Pieteicējas īpašumā konstatētās ūdensteces ir strauti, gar kuriem saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem ir aizliegta kailcirte. Otrkārt, lietā ir strīds par to, vai VMD ir piemērojis pareizās tiesību normas. Treškārt, ir strīds par to, vai VMD vajadzēja ņemt vērā privātpersonas paļāvības principu, attiecīgi vai VMD bija tiesības jau pēc pieteicējas iesnieguma iesniegšanas apliecinājuma saņemšanai veikt meža inventarizāciju, grozot Meža valsts reģistra datus.

[11] No Meža likuma 12. panta otrās daļas 1. punkta izriet vispārīga rakstura norma, kas noteic, ka apliecinājumu neizsniedz, ja plānotā darbība neatbilst normatīvo aktu prasībām.

No Meža likuma izriet, ka viens no tā mērķiem ir arī bioloģiskās daudzveidības un aizsardzības nodrošināšana. Piemēram, Meža likuma 35. panta otrajā daļā cita starpā ir noteikts, ka apsaimniekojot mežu, meža īpašnieka vai tiesiskā valdītāja pienākums ir ievērot vispārējās dabas aizsardzības prasības, lai nodrošinātu meža bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu. Tāpat Meža likuma 36. pants (redakcijā, kas bija spēkā Lēmuma pieņemšanas brīdī) noteica, ka bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai mežos ir izdalāmi īpaši aizsargājami meža iecirkņi - mikroliegumi, aizsargājamas zonas gar ūdeņiem un mitrzemēm. Īpaši nozīmīgi mežaudzes struktūras elementi ir saglabājami visu veidu cirtēs.

Saskaņā ar Meža likuma 43 panta pirmās daļas 2. punktu meža nozarē valsts pārvaldes funkcijas veic Valsts meža dienests, kas uzrauga visos Latvijas mežos to normatīvo aktu ievērošanu, kuri regulē meža apsaimniekošanu un izmantošanu.

Tā kā Meža likuma izpratnē meža apsaimniekošana un izmantošana nav tikai meža izciršana un atjaunošana, bet ir arī saistīta ar bioloģiskās vides aizsardzību, VMD tiesas ieskatā ir tiesisks pamats ciršanas apliecinājuma pieprasījuma gadījumā izvērtēt arī ar dabas (meža bioloģiskās vides) aizsardzību saistītos jautājumus, piemērojot šajā jomā izdotos normatīvos aktus, tostarp arī Aizsargjoslas likumu, 2001. gada 8. maija Ministru Kabineta noteikumus Nr. 189 „Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā", 2010. gada 16. marta Ministru Kabineta noteikumus Nr. 264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" u.c. normatīvos aktus. Vienlaikus atzīmējams, ka Meža likuma 2. panta otrā daļa noteic, ka īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, mikroliegumu un aizsargjoslu apsaimniekošanā papildu nosacījumus paredz citi normatīvie akti.

Tādējādi tiesa secina, ka normatīvie akti dod tiesības un uzliek pienākumu VMD savu tiešo pienākumu izpildē vadīties ne tikai no Meža likuma un uz tā pamata izdoto normatīvo aktu prasībām, bet arī no citiem speciālajiem normatīvajiem aktiem. Minētais nozīmē, ka VMD, izvērtējot apliecinājuma izdošanas lietderību, ir jāvadās arī normatīvajiem aktiem, kas regulē dabas aizsardzības jautājumus. Tāpat VMD saistībā ar meža apsaimniekošanu ir tiesības izvērtēt, vai konkrētā ūdenstece ir tāda, ap kuru būtu nosakāmi konkrēti ierobežojumi, tai skaitā kailcirtes ierobežojumi, attiecīgi nosakot kailcirtes ierobežojumus noteiktā teritorijā.

[12] Izvērtējot konkrētus VMD konstatētos aprobežojumus, kas minēti atteikumā izdot koku ciršanas apliecinājumu, tiesa konstatē turpmāk minēto.

[12.1] Atteikumu izsniegt apliecinājumu 9.cirsmā VMD ir pamatojis ar to, ka: 1) kailcirti 9.cirsmā ierobežo strauts, kuru ir konstatējis VDM mežzinis, veicot pārbaudi dabā, un par kura esību Pieteicēja strīdas; 2) ka īpašums *„/Nosaukums/"* atrodas aizsargājamā ainavu apvidū „Augšzeme" (par ko nav strīda, attiecīga satura atzīme ir ierakstīta zemesgrāmatā (zemesgrāmatas nodalījums Nr.137)).

Saskaņā ar 2010. gada 16. marta Ministru Kabineta noteikumu Nr. 264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" 33.3. punktu ainavu apvidos aizliegts veikt kailcirti dumbrāja un liekņas meža augšanas apstākļu tipos egļu un melnalkšņu audzes. VMD ir konstatējis, ka melnalkšņu dumbrājs (Db, 10M75) atrodas ciršanas pieteikumā minētās cirsmas */kvartāls/ /numurs/*nogabalā.

Tādejādi secināms, ka 9. cirsmas */kvartāls/ /numurs/*nogabalā kailcirti veikt nav pieļaujams iepriekš minēto apstākļu dēļ. Tiesa konstatē, ka arī Pieteicēja šajā sakarā nav izteikusi būtiskus iebildumus pret VMD konstatēto.

Savukārt 9. cirsmas */kvartāls/ /numurs/*nogabalā ir konstatēts strauts.

[12.2] VMD ir konstatējis, ka kailcirti cirsmās Nr.1, Nr.2, Nr.5, Nr.6 ierobežo tajās esošās ūdensteces – strauti.

Tiesa konstatē, ka VMD atteikumu izsniegt apliecinājumu cirsmās Nr.1, Nr.2, Nr.5, Nr.6, kā arī 9. cirsmas */kvartāls/ /numurs/* nogabalā ir pamatojis ar Aizsargjoslu likuma 37. panta pirmās daļas 3. punktu un 5. punkta e) apakšpunktu. Šāds pamatojums ir ietverts Lēmuma rezultatīvajā daļā, Lēmuma motīvu daļā kā apliecinājuma izsniegšanas atteikuma pamatojumu VMD min 2001. gada 8. maija Ministru Kabineta noteikumu Nr. 189 „Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā", nenorādot konkrētu šī normatīvā akta normu.

[13] Aizsargjoslu likuma 37. panta pirmā daļa noteic, ka virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās papildus šā likuma 35.pantā minētajam ir noteikti konkrēti aprobežojumi kailcirtēm, proti, ir aizliegts veikt 50 metrus platā joslā kailcirtes, izņemot koku ciršanu ārkārtas situāciju seku likvidēšanai un vējgāžu, vējlaužu un snieglaužu seku likvidēšanai, kā arī palieņu pļavu atjaunošanai un apsaimniekošanai. Ja aizsargjosla ir šaurāka par 50 metriem, kailcirte aizliegta visā aizsargjoslas platumā.

Aizsargjoslu likuma 7. panta pirmā daļa noteic, ka virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas nosaka ūdenstilpēm, *ūdenstecēm* un mākslīgiem ūdensobjektiem, lai samazinātu piesārņojuma negatīvo ietekmi uz ūdens ekosistēmām, novērstu erozijas procesu attīstību, ierobežotu saimniecisko darbību applūstošajās teritorijās, kā arī saglabātu apvidum raksturīgo ainavu. Savukārt šī panta otrajā daļā ir teikts, ka minimālais virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas platums tiek noteikts 10 kilometriem garām ūdenstecēm – ne mazāk kā 10 metrus plata josla katrā krastā. Minētais nozīmē, ka gar ūdenstecēm tiek noteiktas aizsargjoslas, kurās nav pieļaujama kailcirte.

Tādējādi tiesa secina, ka VMD pareizi ir konstatējis, ka saskaņā ar Aizsargjoslu likuma normām virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās ir aizliegts veikt kailcirtes 50 metrus platā joslā.

[14] VMD, balstoties uz Ūdens apsaimniekošanas likuma 1. panta 22. punktā ietverto definīciju, proti, kas noteic, ka „virszemes ūdensobjekts ir nodalīts un nozīmīgs virszemes ūdens hidrogrāfiskā tīkla elements: *ūdenstece* (upe, *strauts*, kanāls vai to daļa), [..]", un vārda „strauts" skaidrojumu, kas ietverts Enciklopēdiskā vārdnīcā, proti, „*strauts ir* neliela pastāvīga vai nepastāvīga *ūdenstece,* kas veidojas, notekot gultnē kušanas vai lietus ūdeņiem vai izplūstot uz zemes virsmas pazemes ūdeņiem" (skat. *Enciklopēdiskā vārdnīca, 2. sējums, Rīga: Latvijas Enciklopēdiju redakcija, 1991., 448.lpp; 216.lpp)*, ir secinājis, ka ūdenstece ir arī strauts.

Tādējādi tiesas ieskatā VMD pareizi ir arī noteicis, ka virszemes ūdensobjekts – ūdenstece Aizsargjoslu likuma izpratnē ir arī strauts.

[15] Izvērtējot tiesā VMD iesniegtos pierādījumus (2010. gada mežsarga un mežziņa apsekošanas dabā aktu, mežsarga un mežziņa ziņojumus *(lietas 45.-48.)*, VMD speciālistu 2012. gada 28. augustā veiktās apsekošanas aktu *(lietas 77.-78. lapa)*, lietā esošās fotogrāfijas *(lietas 79.-83. lapa),* VMD paskaidrojumus, tiesa uzskata, ka VMD pareizi ir konstatējis strīdus objektos esošās ūdensteces ir strauti, kuru garums nepārsniedz 10 km. Attiecīgi gar šāda veida ūdenstecēm ir pamats noteikt aizsargjoslu Aizsargjoslu likuma izpratnē, kā arī noteikt citus

normatīvajos aktos paredzētos ierobežojumus. Tiesa secinot, ka VMD pareizi ir noteikusi, ka pieteicējas īpašumā esošie ūdens objekti ir strauti, cita starpā ir ņēmusi vērā gan to, ka apsekošanas akti ir veikti ar divu gadu atstarpi, bet rezultāti ir vienādi, kas pretēji pieteicējas argumentam norāda uz ūdensteču pastāvīgo raksturu, tāpat ņem vērā to, ka 2012. gadā pārbaude ir veikta 31. augustā, kad vairs nav pavasara palu ūdeņu, tāpat ņem vērā VMD speciālistu kvalifikāciju, par ko lietā ir iesniegti attiecīgi pierādījumi.

[16] Pieteicēja ir norādījusi, ka saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 33. panta pirmo daļu aizsargjoslas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā attēlo teritorijas plānojumos, kā arī saskaņā ar 60. panta pirmo daļu īpašuma tiesību aprobežojumi, ja aizsargjosla atrodas uz īpašumā esoša zemes gabala, ierakstāmi zemesgrāmatā likumā noteiktajā kārtībā, tomēr ne teritorijas plānojumos, ne zemesgrāmatā šādi aprobežojumi nav bijuši norādīti.

Aizsargjoslu likuma 33. panta pirmā daļa paredz, ka aizsargjoslas nosaka ar šo likumu un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā attēlo teritorijas plānojumos.

Tiesa konstatē, ka Aizsargjoslu likums tieši nenosaka personu, kuras institūcijas kompetencē ir aizsargjoslu noteikšana, tomēr, ņemot vērā iepriekš minēto Aizsargjoslu likuma 33. panta normu, Aizsargjoslu likuma pārejas noteikumu 10. punkta normu (Vietējo pašvaldību domes (padomes) izvērtē savus teritorijas plānojumus un, ja nepieciešams, ne vēlāk kā 18 mēnešu laikā pēc tam, kad stājušies spēkā grozījumi šā likuma 1., 7. un 37.pantā, izstrādā un apstiprina nepieciešamos grozījumus teritoriju plānojumos, lai nodrošinātu virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas noteikšanu atbilstoši likumā paredzētajam), kā arī no Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas saņemto informāciju *(skat. lietas 59.-60. un 93. lapu)*, aizsargjoslas gar ūdenstecēm nosaka vietējās pašvaldības pēc savas vai attiecīgo kompetento institūciju, tostarp Valsts vides dienesta, kas tieši piedalās aizsargjoslu noteikšanā (Ministru kabineta 2008.gada 3.jūnija noteikumu Nr.406 „Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu noteikšanas metodika" 8. punktu, kas noteic, ka Valsts vides dienesta reģionālās vides pārvaldes ņem vērā šajos noteikumos noteiktās prasības, izsniedzot nosacījumus vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma izstrādei, kā arī izsniedzot atzinumu par minētā plānojuma atbilstību izsniegtajiem nosacījumiem saskaņā ar normatīvajiem aktiem par vietējo pašvaldību teritorijas plānošanu) iniciatīvas, kā arī Valsts meža dienesta iniciatīvas, kas administrē meža zemju izmantošanu saskaņā ar Meža likumu.

Tiesa konstatē, ka lietas izskatīšanā nav iegūti pierādījumi, ka ap pieteicējas īpašumā VMD konstatētajiem strautiem būtu Aizsargjoslu likumā noteiktā kārtībā noteiktas aizsargjoslas un tās būtu ietvertas pašvaldības saistošajos noteikumos – teritoriālajā plānojumā. Līdz ar to tiesa var piekrist pieteicējai, ka VMD pēc būtības nebija pamata pieteicējai nelabvēlīgu administratīvo aktu - apliecinājuma atteikumu pamatot ar Aizsargjoslu likuma normām.

Pamatojuma trūkums, tostarp nepareizs pamatojums var būt pamats nelabvēlīga administratīvā akta atcelšanai, vienlaikus administratīvo tiesu praksē ir nostiprinājies viedoklis, ka gadījumā, ja iestādei pēc administratīvā akta atcelšanas būtu jāizdod tāda paša satura administratīvais akts, un nepareiza pamatojuma ietveršana atceļamā administratīvajā aktā nav radījusi tādas sekas, kas uzskatāmas par būtiskām, piemēram, radītu privātpersonai šķēršļus aizstāvēt savas likumīgās tiesības, nav objektīva pamata atcelt pārsūdzēto administratīvo aktu. Līdzīgi ir gadījumā, ja prasījums ir bijis par labvēlīga administratīvā akta izdošanu (kā tas faktiski bija šajā lietā), proti, ja neizpildās likumā noteiktie priekšnosacījumi, lai varētu izdot

privātpersonai labvēlīgu administratīvo aktu, nav pamata iestādes lēmumu atcelt un nodot lietu jaunai izskatīšanai iestādē.

Izejot no iepriekš minētā, tiesa uzskata, ka arī izskatāmajā gadījumā, kad prasījums ir par administratīvā akta atzīšanu par prettiesisku, nav pamata vadīties tikai no formāliem nosacījumiem, bet ir vērtējams, vai brīdī, kad VMD atteica pieteicējai izdot apliecinājumu, pastāvēja priekšnoteikumi labvēlīga administratīvā akta izdošanai, proti, ciršanas apliecinājuma izdošanai.

[17] Meža likuma 7. panta otrā daļa noteic, ka koku ciršana mežā atļauta tikai saskaņā ar šajā likumā un citos normatīvajos aktos noteikto kārtību. Šā likuma 40. panta pirmās daļas 1. punkts paredz, ka apliecinājumu neizsniedz, ja plānotā darbība neatbilst normatīvo aktu prasībām.

Tādējādi secināms, ka gadījumos, kuros koku ciršana noteiktā vietā vai veidā ir aizliegta ar Meža likumu vai citiem normatīvajiem aktiem, apliecinājuma neizsniegšanas tiesiskais pamats ir iepriekš minētās tiesību normas.

Meža likuma 43 panta pirmās daļas 2. punkts noteic, ka meža nozarē valsts pārvaldes funkcijas veic Valsts meža dienests, kas uzrauga visos Latvijas mežos to normatīvo aktu ievērošanu, kuri regulē meža apsaimniekošanu un izmantošanu. Savukārt meža ilgtspējīga apsaimniekošana saskaņā ar Meža likuma 1. panta 13. punktu ir meža pārvaldīšana un izmantošana tādā veidā un intensitātē, kas saglabā meža bioloģisko daudzveidību, produktivitāti, atjaunošanās spēju, dzīvotspēju un potenciālu tagadnē un nākotnē, spēju pildīt nozīmīgas ekoloģiskās, ekonomiskās un sociālās funkcijas vietējā, nacionālā un globālā līmenī, kā arī nerada draudus citām ekosistēmām. Tā kā jēdziens meža apsaimniekošana ietver sevī jēdzienu meža ilgtspējīga apsaimniekošana, secināms, ka VMD ir ar likumu noteikts pienākums rūpēties arī par dabas aizsardzības prasību ievērošanu, kuras noteic ne tikai Meža likums, bet arī citi normatīvie akti, kas atbilst Meža likuma 7. panta otrajā daļā ietvertajai tiesību normai.

Lietas materiāliem ir secināms, ka VMD ir konstatējis dabā esošas ūdensteces, gar kurām saskaņā ar Aizsargjoslu likumu būtu nosakāmas aizsargjoslas. Lai gan kompetentās institūcijas aizsargjoslas nav noteikušas, faktiskie apstākļi norāda uz to, ka tādas būtu nosakāmas. Attiecīgi atbilstoši Aizsargjoslu likuma 7. pantā un 37. panta pirmajā daļā noteiktajam konkrētajā vietā būtu aizliedzams veikt kailcirtes 50 metrus platā joslā.

Kā jau tika minēts iepriekš, Meža likuma 36. pants (redakcijā, kas bija spēkā Lēmuma pieņemšanas brīdī) noteica, ka bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai mežos ir izdalāmi īpaši aizsargājami meža iecirkņi - mikroliegumi, aizsargājamas zonas gar ūdeņiem un mitrzemēm. Īpaši nozīmīgi mežaudzes struktūras elementi ir saglabājami visu veidu cirtēs.

Ministru Kabineta 2001. gada 8. maija noteikumu Nr. 189 „Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā" 7.3.3. punktā ir teikts, ka, lai samazinātu pilsētu negatīvo ietekmi uz vidi, saglabātu meža bioloģisko daudzveidību, ūdens režīma regulāciju un ūdens kvalitāti, kā arī pasargātu augsni no erozijas, papildus citos normatīvos aktos minētajiem mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem kailcirte aizliegta aizsargājamās zonās gar ūdeņiem ūdensteču un ūdenstilpju palienēs (paliene šo noteikumu izpratnē ir ielejas daļa, kas periodiski applūst un kurā ir palienei raksturīga veģetācija).

Tiesas ieskatā tas, ka attiecīgās aizsargjoslas līdz šim nav bijušas noteiktas, nedod tiesības personai pirms apliecinājuma koku ciršanai saņemšanas paļauties, ka tādas dabiski nepastāv un

netiks noteiktas, jo saskaņā ar Ministru Kabineta 2007. gada 28. augusta noteikumu Nr. 590 „Meža inventarizācijas un Meža valsts reģistra informācijas aprites noteikumi" 29. punktu pirms apliecinājuma izsniegšanas atbildīgā amatpersona pārbauda iesniegto informāciju un, ja nepieciešams, veic pārbaudi mežā. Tāpat jānorāda, ka sabiedrības interese un tiesības uz sakārtotu, dabisku un bioloģiski daudzveidīgu vidi ir prioritāras attiecībā pret atsevišķas privātpersonas interesēm veikt saimniecisko darbību. Veicot kailcirti un neievērojot aizsargjoslu gar ūdenstecēm un attiecīgi neatstājot kokus gar ūdensteci, tiek izmainīta attiecīgā bioloģiskā vide, un tai tiek nodarīts kaitējums. Minētais izriet no likumdevēja gribas, kuru tas ir ietvēris Aizsargjoslu likuma un citu iepriekš minēto tiesību aktu normās. Tiesas ieskatā atbilstoši vides tiesību prasībām aizsargjoslu nosacījumi ir jāievēro arī tad, ja kaut kādu iemeslu dēļ nav izpildīti formālie vides aizsardzības priekšnoteikumi, proti, šajā gadījumā nav likumā noteiktā kārtībā noteiktas un nostiprinātas attiecīgās aizsargjoslas.

Līdz ar to tiesas ieskatā gadījumā, ja tiek konstatēta faktiskās situācijas atbilstība likumos noteiktajiem dabas aizsardzības priekšnoteikumiem, pat ja aizsargjoslas statuss vēl nav noteikts, ir pamats ierobežot noteiktu saimniecisko darbību. Tādējādi tiesa uzskata, ka VMD konkrētajā gadījumā ir rīkojies saskaņā ar tiesību normām. Vienlaikus norādāms, ka konstatējot šādu apstākļu pastāvēšanu, VMD ir jāierosina Valsts vides dienestam un pašvaldībai noteikt aizsargjoslu saskaņā ar Aizsargjoslu likuma normām un jāinformē pašvaldība, lai tā izdarītu attiecīgas izmaiņas teritorijas plānojumā.

Attiecībā uz šāda veida administratīvā akta pamatojumu tiesa norāda, ka VMD primāri šāda veida administratīvie akti ir jāpamato ar VMD darbību tieši regulējošiem normatīvajiem aktiem, proti, Meža likuma, Ministru Kabineta 2001. gada 8. maija noteikumu Nr. 189 „Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā" normām, papildus argumentācijai izmantojot citus normatīvos aktus, tostarp Aizsargjoslu likumu. Vienlaikus konkrētajā gadījumā tiesa uzskata, ka VMD Lēmuma pamatojumā atsaukšanās tikai uz Aizsargjoslu likumu nav pamats Lēmuma atzīšanai par prettiesisku.

[18] Pieteicēja ir norādījusi, ka VMD nav ievērojis privātpersonas paļāvības principu, proti, pieteicēja, iegādājoties zemi ar mežu ir pārliecinājusies, ka tai nav noteikti nekādi aprobežojumi, kas liegtu veikt kailcirtes, pieteicēja 2006. gadā ir saņēmusi VSIA *„/Nosaukums 2/"* atzinumu par to, ka šādi aprobežojumi nav noteikti, tāpat VMD ir pieņēmis meža inventarizāciju, kurā strauti nav bijuši.

Tiesas ieskatā pieteicēja nevarēja paļauties tikai uz ierakstiem dokumentos, jo ieraksti dokumentos varēja būt arī nepilnīgi. Tāpat tiesa uzskata, ka pieteicēja nebija pamata paļauties vienīgi uz VSIA *„/Nosaukums 2/"* atzinumu, jo minētās sabiedrības kompetencē neietilpst ne ciršanas atļauju izsniegšana, ne ūdensteču noteikšana.

Saskaņā ar Meža likuma 1. panta 24.punktu meža inventarizācija ir informācijas iegūšana par mežu un tam piegulošiem purviem, meža infrastruktūras objektiem, mežā ietilpstošiem pārplūstošiem klajumiem, purviem un laucēm konkrētā meža īpašumā vai valdījumā un iegūtās informācijas dokumentēšana.

Saskaņā ar Meža likuma 29. panta otro daļu meža īpašnieka vai tiesiskā valdītāja pienākums ir savā īpašumā vai tiesiskajā valdījumā esošajos mežos vismaz reizi 10 gados veikt meža inventarizāciju un tās materiālus iesniegt Valsts meža dienestam.

Savukārt no Ministru kabineta 2007.gada 28.augusta noteikumu Nr.590 „Meža inventarizācijas un Meža valsts reģistra informācijas aprites noteikumi" 23.1. punkts noteic, ja Meža valsts reģistrā iekļauto meža inventarizācijas datu izmaiņu nepieciešamību starpinventarizācijas periodā konstatē Valsts meža dienesta amatpersona, tā veic pārbaudi dabā, sastāda pārbaudes aktu un izdara grozījumus Meža valsts reģistrā, par to informējot meža īpašnieku un tiesisko valdītāju.

No minētā secināms, ka meža inventarizāciju pienākums ir veikt meža īpašniekam, kas arī sniedz attiecīgus datus VMD, kas tiek reģistrēti Meža valsts reģistrā, vienlaikus, ja tiek konstatēta neatbilstība starp meža inventarizācijas sākotnējiem datiem (Meža valsts reģistrā reģistrētajiem) un reālo stāvokli dabā, Valsts meža dienesta amatpersonai ir tiesības veikt pārbaudi, sastādīt pārbaudes aktu un izdarīt grozījumus Meža valsts reģistrā. Tādējādi pieteicējai nebija pamata paļauties uz to, ka netiks grozīti Meža valsts reģistrā ierakstītie dati. No lietas materiāliem ir arī redzams, ka VMD darbinieki attiecīgas neatbilstības (nav reģistrēti dabā esoši strauti) ir konstatējuši, tātad VMD bija pamats veikt meža inventarizāciju un grozīt Meža valsts reģistrā ierakstītos datus.

Līdz ar to tiesas ieskatā nav pamata pieteicējai atsaukties uz privātpersonas tiesiskās paļāvības principu.

[19] Pamatojoties uz iepriekš konstatēto, tiesa uzskata, ka VMD, vadīdamies no tiesību normām un faktiskajiem apstākļiem, pamatoti ir atteicis pieteicējai izsniegt ciršanas apliecinājumu kailcirtē īpašumā *„/Nosaukums/" /pagasts/*, kadastra Nr. */kadastra numurs/*, meža izveidotajās cirsmās Nr.1 (*/kvartāls/ /numurs/*, */numurs/*, */numurs/* nogabalos), Nr.2 (*/kvartāls/ /numurs/* un */numurs/* nogabalos), Nr.5 (*/kvartāls/ /numurs/*, */numurs/*, */numurs/*, */numurs/* un */numurs/* nogabalos), Nr.6 (*/kvartāls/ /numurs/* un */numurs/* nogabalos), Nr.9 (*/kvartāls/ /numurs/* un */numurs/* nogabalos). Līdz ar to Lēmums ir atzīstams par tiesisku.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. – 251. un 289. –291. pantu, tiesa

nosprieda:

Sabiedrības ar ierobežotu atbildību *„/Nosaukums/"* pieteikumu atzīt par prettiesisku un spēkā neesošu Valsts meža dienesta ģenerāldirektora 2010.gada 19.oktobra lēmumu Nr.1-20/Pjur-88 daļā, ar kuru atstāts negrozīts 2010.gada 16.augusta Valsts meža dienesta Dienvidlatgales virsmežniecības lēmums 1-10/585 par apliecinājuma neizsniegšanu koku ciršanai kailcirtē īpašumā *„/Nosaukums/" /pagasts/*, kadastra Nr. */kadastra numurs/*, meža izveidotajās cirsmās Nr.1 (*/kvartāls/ /numurs/*, */numurs/*, */numurs/*nogabalos), Nr.2 (*/kvartāls/ /numurs/* un */numurs/* nogabalos), Nr.5 (*/kvartāls/ /numurs/*, */numurs/*, */numurs/*, */numurs/* un 8. nogabalos), Nr.6 (*/kvartāls/ /numurs/* un */numurs/* nogabalos), Nr.9 (*/kvartāls/ /numurs/* un */numurs/* nogabalos) **noraidīt.**

Tiesas spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnesis /paraksts/ Dz. Melbārdis

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas
tiesnesis _____ Dz.Melbārdis
Rīgā 2012. gada 12.novembrī